

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра державного управління
та місцевого самоврядування

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

збірник наукових праць
Випуск 2, 2014 р.

Рівне – 2014

Зміст випуску

<i>ТЕОРЕТИКО-МЕТОДО-ЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Драган І.О. Формування нових управлінських підходів до взаємодії суб'єктів природо-ресурсних відносин.....	7
	Кальниш Ю. Г. Тенденції сучасного конституційного процесу: виклики для України.....	13
	Коваленко М. М. Богословська спадщина та державне управління: закономірність синтезу	17
	Пархоменко-Куцевіл О. І. Сучасні кадрові технології в системі державної служби України: теоретико-методологічні засади	24
	Римар М. В., Ватаманюк-Зелінська У. З. Нова економічна модель розвитку України в аспекті формування інтеграційних об'єднань у машинобудівному комплексі	31
	Романенко Є. О. Шляхи вдосконалення державної інформаційної політики України та державної комунікативної політики: дихотомія проблеми	36
	Акімова Л. М. Теоретико-методологічне обґрунтування аспектів державного регулювання ринку фінансових послуг	44
	Антонова С. Є., Вострікова Н. В. Інформаційно-аналітична підтримка прийняття управлінських рішень при державному управлінні водогосподарським комплексом України.....	49
	Лещенко С. І., Зелений В. М. Удосконалення державного регулювання інноваційної діяльності в Україні.....	56
	Корбутяк В. І., Герасимчук І. В. Необхідність розробки та основні засади новітньої концепції реформи медицини в Україні	61
	Павлов В. І., Ляхович О. О. Державне регулювання проектами державно-приватного партнерства в науково-інноваційній сфері України	67
<i>ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Акімов О. О. Психологічні складові процесу підготовки фахівців в галузі знань «державне управління» до міжкультурної комунікації	74
	Алейнікова О. В. Управлінський аспект стійкого розвитку самоорганізованої бізнес-системи	81
	Бондарчук Н. В. Соціальні пріоритети при формуванні державної політики розвитку інноваційного потенціалу України	86
	Шпак Ю. В. Формування системи продовольчої безпеки в Україні в умовах глобалізації ринків.....	91
	Сазонець І. Л., Маланчук Л. О. Економіко-екологічні механізми державного регулювання мінерально-сировинних ресурсів	98

Зміст випуску

	Федина К. М.	
	Пріоритетні напрямки реалізації енергозбереження в регіоні.....	103
	Цимбаюк В. І., Циганюк М. В.	
	Теоретико-правові аспекти організації судово-бухгалтерської експертизи.....	107
	Шанюк В. І.	
	Діаріуш і розвиток української журналістики	110
	Ярощук В. Г.	
	Принцип екологічної безпеки у водному праві України	116
	Галкін І. Г., Іщенко О. М.	
	Особливості кваліфікації злочинів при юридичній та фактичній помилці.....	122
	Вовк Ю. Є.	
	Місце та роль уряду в системі вищих органів державної влади і управління в період директорії української народної республіки.....	126
	Мельничук Ю. І.	
	Морально-етичні принципи медіації в Україні.....	131
	Водоп'ян Т. В.	
	Окремі проблеми вирішення справ про визнання недійсними правочинів, укладених адієздатною особою	135
	Сидорук В. Й.	
	Слово, що кликало до бою	139
	Луцюк П. О., Самороков В. О.	
	Розвиток адвокатури як один зі шляхів демократизації суспільства	144
<i>ЗАРУБІЖ- НИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВ- НОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Tomasz Wołowiec, Sylwia Ćmiel	
	Konsekwencje prawne norm zadłużenia jednostek amozządu terytorialnego według przepisów ustawy o finansach publicznych.....	149
	Іванюта П. В.	
	Роль держави в регулюванні ринкових відносин з врахуванням зарубіжного досвіду	159
	Малиновська О. А.	
	Європейський досвід інтеграції іммігрантів і уроки для України	164
	Петроє О. М.	
	Євро-інтеграційні пріоритети розвитку системи соціального діалогу в Україні	174
	Вимоги до оформлення статей.....	181

Contents of the issue

Contents of this issue

<i>THE THEORETICAL AND METHO- DOLOGICAL ASPECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	Dragan I.	Formation of new administrative approaches to interaction subjects of natural resource relations	7	
	Kal'nysh Y.	Trends in modern constitutional process: challenges for Ukraine	13	
	Kovalenko M.	Theological heritage and governance: synthesis pattern	17	
	Parhomenko-Kutsevil O.	The modern technology personnel in the civil service of Ukraine: theoretical and methodological aspects	24	
	Rymar M., Vatamanyuk-Zielinska U.	New economic model of Ukraine concerning the establishment of integration associations in mechanical engineering	31	
	Romanenko E.	Ways to improve public policy information and Ukraine state communications policy: the dichotomy problems	36	
	Akimova L.	Theoretical and practical bases of the state regulation of financial services	44	
	Antonov S., Vostrikova N.	Information and analytical support of managerial decision making at the public administration of Ukrainian water complex	49	
	Leshchenko S., Zelenuy V.	Improving the regulation of innovation in Ukraine	56	
	Korbutyak V., Gerasymchuk T.	The need for development and the basic principles of the new concept of reform of medicine in Ukraine	61	
	Pavlov V., Liakhovich O.	State regulation of public-private partnerships in research and innovation field of Ukraine	67	
	<i>THE PRACTICAL ASPECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	Akimov O.	Psychological components of training in knowledge "governance" to intercultural communication	74
		Aleynikova O.	Management aspects sustainable development of self-organizing business	81
		Bondarchuk N. V.	Social priorities in the formation of public policy innovative potential Ukraine	86
Shpak Yu.		Formation of food security in Ukraine in globalizing markets	91	
Sazonets I., Malanchuk L.		Economic and environmental state regulation of mineral resources	98	

	Fedina K.		
	Priority directions in realization of regional energy saving	103	
	Tsybaliuk V., Tsyhanyuk M.		
	Theoretical and legal aspects of forensic accounting.....	107	
	Shanyuk V.		
	Diariush and development of Ukrainian journalism.....	110	
	Yaroshchuk V.		
	Principle of ecological security of water law in Ukraine.....	116	
	Galkin I., Ischenko A.		
	Features of qualification of crimes attached to legal and actual errors....	122	
	Vovk Yu.,		
	Place and role of government in the higher of government and administration during the Ukrainian people's republic directory.....	126	
	Melnychuk Y.		
	Moral and ethical principles of mediation in Ukraine.....	131	
	Vodop'yan T.,		
	Some problems for handling a case for annulment transactions entered concluded incapacitated person.....	135	
	Sidoruk W.		
	A word calling in fight.....	139	
	Lutsyuk P., Samorokov V.,		
	Development of the employment as one of the ways of the democratization of society.....	144	
<i>THE FOREIGN GOVERNMENT EXPERIENCE OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	Thomas Wołowiec, Sylwia Ćmiel		
	Legal consequences of the standards of local government debt in a case of the act on public finance	149	
	Ivaniuta P.		
	The state's role in the regulation of the market and with regard to foreign experience	159	
	Malynovska O.		
	European experience of integration of immigrants and lessons for Ukraine	164	
	Petroye A. M.,		
	Euro-integration priorities of development system the social dialogue in Ukraine	174	
	Requirements for Authors.....	181	

УДК 351:330.15

Драган І. О.,

д.держ.упр., с.н.с.

завідувач кафедри адміністративного менеджменту

Академія муніципального управління, м. Київ

ФОРМУВАННЯ НОВИХ УПРАВЛІНСЬКИХ ПІДХОДІВ ДО ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ ПРИРОДОРЕСУРСНИХ ВІДНОСИН

Dragan I.

Doctor of Public Administration, Senior Researcher,

Head of the Department of Administrative Management

Academy of Municipal Management, Kyiv

FORMATION OF NEW ADMINISTRATIVE APPROACHES TO INTERACTION SUBJECTS OF NATURAL RESOURCE RELATIONS

Здійснено обґрунтування положень щодо формування нових механізмів взаємодії суб'єктів природоресурсних відносин у контексті реалізації сталого еколого-економічного розвитку в Україні. Уточнено сутність та зміст державно-приватного партнерства у сфері використання природних ресурсів.

Осуществлено обоснование положений по формированию новых механизмов взаимодействия субъектов природоресурсных отношений в контексте реализации устойчивого эколого-экономического развития в Украине. Уточнено сущность и содержание государственно-частного партнерства в сфере использования природных ресурсов.

Done justification provisions for the formation of new mechanisms of interaction of natural resources relations in the context of sustainable ecological and economic development in Ukraine. The essence and change that public-private partnerships in the area of natural resources.

Ключові слова: бізнес-структури, державно-приватне партнерство, механізми взаємодії, місцеві органи влади, природні ресурси.

Ключевые слова: бизнес-структуры, государственно-частное партнерство, механизмы взаимодействия, местные органы власти, природные ресурсы.

Keywords: businesses, public-private partnership, interaction mechanisms, msitsevi authorities, natural resources.

Постановка проблеми

Узагальнення теоретичних досліджень та вивчення практичного досвіду показує, що сталий еколого-економічний розвиток неможливо забезпечити винятково економічними інструментами держави [1; 4; 6]. В той час як в розвинених країнах переважає точка зору про вигідність природоохоронної і ресурсозберігаючої діяльності для людини, суспільства і держави, в Україні склався стереотип ставлення до екології, відтворення як до зайвих витрат. Це обумовлює здійснення процесів управління економікою і природоохоронною діяльністю відокремлено, провокує появу і поглиблення екологічних проблем.

Важливою причиною негативних екологічних тенденцій є недооцінка реальної економічної вартості природних ресурсів і послуг, що призводить до їх надмірного споживання, забруднення середовища, відсутності екстернальних витрат в ціні. При цьому екологізбалансований варіант на практиці програє

традиційним рішенням. Недоліком системи управління природними ресурсами України є недосконалість економічних механізмів і законодавчої бази, регулюючих їх використання, зокрема: відсутність економічної зацікавленості суб'єктів господарювання у впровадженні природоохоронних заходів за рахунок власних коштів; невідповідність ставок податків, платежів за природні ресурси і забруднення середовища реальним економічним оцінкам; відсутність ефективної системи екологічних фондів і неможливість акумуляції коштів для подальшого цільового використання; відсутність пріоритетів їх витрачання, недостатнє використання програмно-цільового методу фінансування тощо.

При цьому регіони України, що володіють унікальним ресурсним потенціалом не здійснюють ефективного ресурсокористування і отримують бюджетні трансферти. У зв'язку з цим, особливої актуальності в сучасних умовах набуває подальший розвиток інституціоналізації сфери використання природних ресурсів, удосконалення механізмів

реалізації прав власності на природні ресурси, вдосконалення інструментарію регулювання і стимулювання стійкого еколого-інноваційного розвитку країни та її регіонів, екологобезпечної поведінки суб'єктів господарювання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Шляхи розв'язання проблеми ефективності використання природних ресурсів, природоохоронної діяльності мають вагомий теоретичний доробок, широко представлений в працях вітчизняних та вчених близького зарубіжжя, зокрема А. Аганбегяна, О. Алімова, І. Бистрякова, Л. Горєва, Б. Данилишина, С. Дорогунцова, А. Мінца, В. Міщенко, М. Реймерса, А. Федорищевої, Є. Хлобистова, в яких висвітлені проблеми виявлення резервів ресурсозбереження на промислових підприємствах та організаційно-економічні, інституціональні й технічні аспекти комплексного використання природних ресурсів, підходи до оцінки природних ресурсів, а також стимулювання процесів ресурсозбереження та екологізації. Разом із тим, сучасні реалії суспільного розвитку, передусім це стосується системної кризи світової економіки останнього десятиліття, обумовлюють необхідність розроблення та реалізації інноваційних механізмів взаємодії суб'єктів відносин у сфері використання природних ресурсів у напрямі реалізації концепту сталого розвитку.

Мета статті

Метою є обґрунтування методологічних положень щодо формування нових управлінських підходів до взаємодії суб'єктів відносин у сфері використання природних ресурсів в Україні.

Виклад основного матеріалу

Проблема досягнення збалансованого розвитку еколого-економічних процесів може бути розв'язана шляхом впровадження інноваційних механізмів, розробки гнучкіших і адаптованих до сучасних умов інструментів стимулювання. Важливого значення при цьому набуває ефективна реалізація прав власності на природні ресурси.

Визначено, що в сучасних умовах розвитку економіки та наявної структури власності держава, незважаючи на приватизацію, залишається одним з основних власників. Дослідження зарубіжного досвіду реформування системи державного регулювання економіки доводить, що держава не спроможна належним чином відтворити культуру акціонерного контролю і управління, яка сформувалася у сфері бізнесу. Держава завжди буде тяжіти до

адміністративних методів або поступово ставати пасивним власником, що не сприятиме розвитку та примноженню власності. В цілому, незважаючи на приклади фінансової участі держави в спільних проектах, основне фінансове навантаження припадає на бізнес, який за це набуває права володіння та користування відповідною власністю. Тому виникає об'єктивна необхідність переосмислення державою не тільки своїх основних функцій в цілому, але й підходів до власної ролі як власника.

Виходячи з цього, визначено необхідність приділення особливої уваги пошуку нових механізмів управління розвитком економіки, альтернативних прямому впливу. Однією з таких альтернатив є розвиток партнерських відносин бізнесу і влади, в рамках яких держава відіграє роль ініціатора та засновника, делегуючи відповідальність професійним менеджерам шляхом створення спеціальних інститутів, що організаційно відокремлені від держави (агентства, державні корпорації). Такий підхід, внаслідок децентралізації державних функцій, визначає певне підвищення ефективності управління конкретною галуззю, у зв'язку з чим знижує рівень керованості бюджетної системи та потребує дієвого та ефективного фінансового контролю.

Необхідним є збереження державної власності на природні ресурси з передачею певних їх видів в довгострокове користування на засадах державно-приватного партнерства для залучення інвестиційних ресурсів в дану сферу.

Останнім часом в світі у галузях, які традиційно знаходилися в державній власності та управлінні, відбуваються значні інституціональні зміни. Залишаючи за собою право регулювання та контролю за діяльністю інфраструктурних об'єктів, уряди передають їх бізнесу у тимчасове довгострокове використання. Це є логічним, оскільки, з огляду на стратегічне, економічне та соціально-політичне значення природних ресурсів їх недоцільно приватизувати, але, в той же час, у державному бюджеті бракує коштів на забезпечення їх простого та розширеного відтворення. Саме для розв'язання цього протиріччя, на початку 1990-х років в світовій господарській практиці знайшла розповсюдження концепція державно-приватного партнерства, яка стала альтернативою приватизації життєво важливих, маючих стратегічне значення об'єктів державної власності [3].

У світовій практиці господарювання поширено декілька моделей державно-приватного партнерства, серед яких найбільш відомими є концесія, здача в оренду, спільна діяльність, модель оператора.

Вибір моделі відбувається в залежності від того, в яких сферах реалізується партнерство. Так, модель оператора застосовується переважно при переробці відходів. Вона характеризується чітким розподіленням відповідальності між партнерами за умови збереження контролюючих функцій за державою.

Спільна діяльність використовується в тих видах економічної діяльності, де конкретні послуги недостатньо чітко виокремлені та визначені, а тому їх складно зробити окремими об'єктами оподаткування та амортизаційних відрахувань. В такому випадку партнерство реалізується через сумісну проектну компанію держави та приватного інвестора.

Модель концесії діє в галузях з тривалим строком окупності, а також в тих випадках, коли передача прав власності від держави до приватного партнера виключена через правові чи політичні причини.

Основними ознаками, що характеризують державно-приватне партнерство виступають наступні [3]: сторони партнерства обов'язково мають бути представлені державним та приватним секторами економіки; взаємовідношення сторін мають бути зафіксовані в офіційних документах (договорах, контрактах тощо); взаємовідношення сторін повинні носити рівноправний характер; сторони партнерських відносин повинні мати загальні цілі та чітко визначений державний інтерес; сторони мають поєднати свої вклади (гроші, цінні папери, майнові права, інтелектуальна власність тощо) для досягнення загальних цілей; сторони повинні розподіляти між собою витрати та ризики, а також приймати участь у використанні одержаних результатів; як правило, збереження публічної форми власності на об'єкт, однак створення механізмів залучення партнера до управління інфраструктурою; держава чи місцеве самоврядування виконує функції просування громадських інтересів, бере участь у визначенні вартості платних послуг, контролю за якістю послуг та загальний моніторинг виконання проекту.

Враховуючи такі положення, перелік основних характеристик державно-приватного партнерства у сфері використання природних ресурсів необхідно доповнити наступними елементами: про державно-приватне партнерство можна вести мову тільки при зміні форми управління природоресурсним об'єктом; органи влади залишають за собою право контролю над природоресурсними об'єктами; органи влади залишають за собою право встановлювати ціни та стандарти якості ресурсів та продукту (послуги), отриманого на основі його використання; за органами влади залишається відповідальність за стан природоресурсного об'єкту; місцеві органи влади

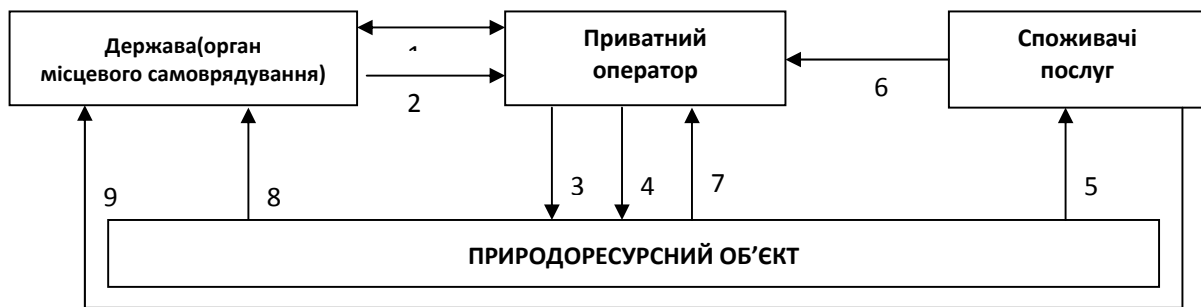
несуть зобов'язання перед приватним оператором щодо надання гарантій повернення інвестицій у випадку розірвання попередніх домовленостей за їх ініціативи.

Наведені характеристики державно-приватного партнерства дозволяють розробити схему такого співробітництва у сфері використання природних ресурсів (рис.1). Схема є концептуальною та не враховує особливостей кожної з форм можливої участі приватного сектора під час здійснення партнерства з державою (зокрема довірчого управління, оренди, концесії).

Аналіз міжнародного досвіду реалізації механізму державно-приватного партнерства дозволяє зробити висновок, що основними чинниками, які стримують інтерес бізнесу до участі в такому форматі взаємовідносин, є високі інституційні і комерційні ризики, а також законодавчі і соціально-економічні обмеження щодо отримання приватними інвесторами прийнятної прибутковості на вкладені кошти. Проте, чимало суспільно важливих проектів, які здатні приносити прибуток протягом тривалого часу (наприклад, будівництво мостів, доріг, аеропортів тощо), зазнають менших ризиків, пов'язаних із змінами ринкової кон'юнктури, і є найбільш перспективними щодо реалізації механізму державно-приватного партнерства.

Загалом, чинне законодавство України дозволяє здійснювати партнерство між державним та приватним секторами [7]. Проте, на правовому рівні не вирішена проблема адекватного фінансування суспільно важливих проектів. Наприклад, до сьогодні не існує чіткого механізму взаємодії органів виконавчої влади в ході укладання концесійного договору.

Теоретико-методологічні аспекти державного управління

- 1 – угода про партнерство;
- 2 – установлення тарифів, стандартів якості, здійснення контролю;
- 3 – управління та експлуатація;
- 4 – передача досвіду, технологій та/або фінансових коштів;
- 5 – надання послуг;
- 6 – плата за послуги;
- 7 – дохід від здійснення діяльності;
- 8 – соціальний, екологічний, бюджетний ефекти;
- 9 – громадський контроль.

Рис 1. Концептуальна схема партнерства державного та приватного секторів у сфері використання природних ресурсів

Крім того, досить складно розраховувати на одержання запланованого позитивного результату, оскільки під впливом суб'єктивного фактору, який в українському суспільстві виграє суттєву роль, умови співробітництва можуть бути переглянуті у будь-який час, що створює негативний фон для ефективної взаємодії держави та бізнесу протягом всього терміну реалізації інвестиційного проекту.

Розглядаючи можливість впровадження державно-приватного партнерства в сфері природокористування, в першу чергу, слід визначитися з об'єктами державної власності, використання яких пов'язано з вирішенням відповідних завдань. На сьогодні більш розробленими є питання у цій сфері щодо звалищ побутових відходів, техногенних родовищ у контексті покращення екологічного стану, та які можуть бути використані як ресурс у виробництві. Проте не розробленими залишаються підходи щодо державно-приватного партнерства у сфері земельних, водних, лісових ресурсів.

Суттєвим моментом реалізація державно-приватного партнерства у сфері використання природних ресурсів, зокрема щодо здатності активізувати здійснення природоохоронних функцій за рахунок іманентних йому інвестиційних можливостей є вирішення питання економічної оцінки об'єкту, який надається державою в експлуатацію приватному партнеру. Найбільш доцільним вбачається методологічний підхід, що базується на принципі

“вигоди – витрати”, й тому при визначенні вартості об'єкту необхідно:

- оцінити величину очікуваного доходу від експлуатації і майбутні витрати, обумовлені освоєнням наявних запасів ресурсів;
- врахувати витрати, пов'язані з прокладкою необхідних інженерно-технічних комунікацій, які забезпечують функціонування об'єкту на початок освоєння його запасів;
- провести грошову оцінку землі, відведеної під об'єкт;
- розрахувати розмір відвернутого еколого-економічного збитку.

Дієвим імпульсом щодо впровадження механізму державно-приватного партнерства в сфері природних ресурсів може стати надання приватному партнеру податкових пільг в якості грошового вкладу з боку держави, але це питання потребує більш детального дослідження.

Крім того, обов'язковими умовами щодо ефективного використання механізму державно-приватного партнерства в природних ресурсів виступають інституціональний середовище, наявність єдиного методологічного підходу до вартісної оцінки об'єктів, а також визначення економічного потенціалу бізнесових структур, що можуть бути задіяні в якості приватних партнерів в інноваційні проекти природоохоронної спрямованості.

Базуючись на положеннях забезпечення раціонального природокористування, визначено методологічні засади розвитку державно-приватного партнерства, які враховують наступні характеристики: по-перше, досягнення найкращих результатів з найменшими витратами в процесі господарській діяльності економічних і соціальних систем; по-друге, визначення критеріїв раціональності першочерговим забезпеченням соціальних та економічних інтересів й потреб людини і суспільства, а також економії сукупної праці; по-третє, забезпечення оптимізації управління виробничою, інноваційно-інвестиційною, соціальною та іншою діяльністю – на основі використання різних форм господарювання та власності.

Такий підхід дає змогу виявити не лише цілісність елементів соціально-економічної системи, але й їх системну інтеграцію, що забезпечує синергетичний ефект. Це й дає змогу соціально-економічній системі, утвореній в результаті об'єднання господарської та соціальної діяльності, більш успішно взаємодіяти із зовнішнім середовищем, забезпечувати його вимоги і тим самим досягати більш високий ефект в результаті своєї діяльності.

В системі державно-приватного партнерства у сфері використання природних ресурсів пріоритетним є розвиток соціально відповідального партнерства, головною метою якого є зменшення негативних проявів ринкового механізму на основі участі бізнесу в розробці та реалізації державної соціально-економічної та екологічної політики, спрямованої на забезпечення сталого розвитку.

Проте слід звернути увагу, що хоча однією з основних переваг державно-приватного партнерства вважається соціальна відповідальність та громадська підзвітність, Законом не передбачено звітування органів державної та місцевої влади щодо умов укладання договорів та їх виконання. В Законі передбачено оприлюднення інформації та вмотивованого роз'яснення щодо підстав визначення переможця та відхилення пропозицій інших учасників конкурсу. У зв'язку із чим вважаємо за необхідне закріплення в цьому законі положень такого змісту:

- після укладання договору із приватним партнером, державні партнери оприлюднюють у друкованих засобах масової інформації ключові умови договору та інформацію щодо очікуваних результатів реалізації проекту;

- державні партнери щорічно інформують громаду про виконання умов договорів, які укладені в рамках

державно-приватного партнерства, на основі публікації відповідної інформації у друкованих засобах масової інформації».

Аналіз сучасних умов розвитку ринкової економіки в системі державного управління сталим розвитком визначив необхідність зміни у розумінні соціальної відповідальності бізнесу. Це передбачає перетворення у мотивації і поведінці бізнес-структур, які позначаються на економічній сфері суб'єкта господарювання в процесі взаємодії з іншими суб'єктами суспільних відносин (працівниками, споживачами, постачальниками, органами державної влади та місцевого самоврядування) та проявляються у поєднанні критеріїв ринкової доцільності й прибутковості – із неринковими елементами у відтворювальній поведінці суб'єкта господарювання при визначенні його стратегічних цілей, що пов'язано з формуванням партнерських відносин.

Досвід впровадження державно-приватного партнерства в багатьох країнах світу демонструє, що воно повинно бути засновано на базових принципах. Такі принципи містяться в Законі України «Про державно-приватне партнерство». Зокрема, серед них передбачено: рівність перед законом державних та приватних партнерів; заборона будь-якої дискримінації прав державних чи приватних партнерів; узгодження інтересів державних та приватних партнерів з метою отримання взаємної вигоди; незмінність протягом усього строку дії договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства, цільового призначення та форми власності об'єктів, що перебувають у державній або комунальній власності; визнання державними та приватними партнерами прав і обов'язків, передбачених законодавством України та визначених умовами договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства; справедливий розподіл між державним та приватним партнерами ризиків, пов'язаних з виконанням договорів, укладених у рамках державно-приватного партнерства; визначення приватного партнера на конкурсних засадах, крім випадків, установлених законом. Також виділяються й такі принципи: прозорості, змагальності, підзвітності, законності, зрозумілості, врахування специфіки регіону, економічної та фінансової сталості, гнучкості, рівності, соціального залучення.

На нашу думку, такий перелік має бути доповнений принципами, що відображають особливості відносин у сфері використання природних ресурсів, а саме:

- принцип системності, суть якого полягає в тому, що при реалізації партнерства з приватним сектором у

сфері використання природних ресурсів необхідно розглядати її як систему, у якій тісно пов'язані економічні, соціальні та екологічні складові;

- принцип збалансованості тарифної політики, суть якого полягає в тому, що при встановленні тарифів приватним оператором повинні враховуватися, разом з необхідністю покриття витрат і отримання прибутку, ще й фінансові можливості споживачів послуг;

- принцип обов'язкового виконання умов партнерської угоди, суть якого полягає в тому, що всі умови партнерської угоди є обов'язковими для двох партнерів, а у випадку не виконання будь якої з умов повинна бути передбачена сувора відповідальність для кожного з партнерів, як для приватного, так і для державного;

- принцип компетентності, суть якого полягає в тому, що стратегічно важливі об'єкти природних ресурсів можуть бути передані в експлуатацію тільки тим операторам, які підтвердили свою компетентність і досвід роботи в даній сфері;

- принцип публічності, суть якого полягає в тому, що діяльність приватного оператора при експлуатації об'єктів повинна здійснюватися відкрито для громадськості, що у свою чергу дає можливість їй контролювати діяльність оператора;

- принцип відповідального управління об'єктом приватним оператором, суть якого пов'язана зі специфікою цих об'єктів, у разі невідповідального ставлення оператора до функцій з управління таким об'єктом може призвести до екологічних катастроф та соціальних конфліктів;

- принцип взаємної вигоди, суть якого в тому, що взаємна вигода всіх партнерів допомагає координувати зусилля кожного для досягнення найбільшої ефективності проектів, що здійснюються.

Таким чином, державно-приватне партнерство у сфері використання природних ресурсів являє собою механізм взаємодії певного кола учасників, які повинні бути представлені як органами державної влади та органами місцевого самоврядування, так і приватним сектором у рамках реалізації проектів, які створюються з метою раціонального використання природних ресурсів на визначений строк. Державний сектор залишає за собою право власності та відповідальність за стан подібних об'єктів, право встановлювати ціни та стандарти якості, а також важелі контролю над діяльністю приватного оператора. Приватний сектор забезпечує отримання підприємницького досвіду,

інноваційних технологій, високої економічної ефективності.

Висновки

Обґрунтовано методологічні положення щодо формування нових управлінських підходів до взаємодії суб'єктів відносин у сфері використання природних ресурсів у контексті реалізації сталого еколого-економічного розвитку в Україні, що передбачають: концептуальну схему реалізації партнерських відносин органів державної влади та місцевого самоврядування, бізнес-структур, територіальної громади; розширення принципів реалізації державно-приватного партнерства.

Література:

1. Бистряков І.К. Сталий розвиток України: постмодернізм, простір, методологія управління / І.К.Бистряков // Вісник НАН України. – 2012. – №7. – С.47-53.
2. Данилишин Б. М. Економіка природокористування: Підручник. / Б. М.Данилишин, М. А.Хвесик, В. А. Голян– К.: “Кондор”. – 2009. – 465 с.
3. Дутко Н.Г. Європейський досвід державно-приватного партнерства [Електронний ресурс] / Н.Г.Дутко. – Режим доступу: <http://www/academy.gov.ua/ej11/bxts/10dngdpv.pdf>.
4. Кульчицький Я. В. Екологізація економічних систем у контексті постіндустріального парадигмального дискурсу та економічної компаративістики / Я. В. Кульчицький // Регіональна економіка. – 2008. – № 1. – С. 77–84.
5. Стратегія забезпечення сталого розвитку України // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. м. Київ, 20 травня 2008 р. – У трьох частинах / РВПС України НАН України. – К.: РВПС України НАН України, 2008. – Ч. 1. – 308 с.
6. Хвесик М.А. Інноваційні доміанти сталого розвитку України / М.А.Хвесик, І.К.Бистряков // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. – 2011. – № 2. – С.188-199.
7. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 № 2404 // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 40. – Ст. 524.

References:

1. Bystriakov, I. K. (2012), “Sustainable development of Ukraine: postmodernism, space, methodology of management”, *Visnyk NAN Ukrainy*, vol. 7, pp. 47-53.
2. Danylyshyn, B. M., Khvesyuk, M. A. and Holian V. A., (2009), *Ekonomika pryrodokorystuvannia: Pidruchnyk* [Environmental Economics: Textbook], Kondor, Kyiv, Ukraine.
3. Dutko, N. H. “The European experience of public-private partnerships”, *Academy of Municipal Management*, available at: <http://www/academy.gov.ua/ej11/bxts/10dngdpv.pdf>.
4. Kulchytskyi, Ia. V. (2008), Ecologization of economies in the context of post-industrial paradigm of discourse and comparative economic, *Rehionalna ekonomika*, vol. 1, pp. 77-84.
5. RVPS Ukrainy NAN Ukrainy (2008), *Stratehiia zabezpechennia staloho rozvytku Ukrainy* [Strategy for the Sustainable Development of Ukraine], RVPS Ukrainy NAN Ukrainy, Kyiv, Ukraine.
6. Khvesyuk, M. A. and Bystriakov, I. K. (2011), “Innovative dominant sustainable development of Ukraine”, *Problemy innovatsiino-investytsiinoho rozvytku*, vol. 2, pp. 188-199.
7. Zakon Ukrainy «Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo» [Law of Ukraine on Public Private Partnership] (2010), *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, vol. 40, pp. 524.